

מדוע השתגע השופט

ה עונש המדחיים, שהטיל השופט האמריקאי קאי על ג'ונתן פולארד, נראה כמטורף. אחרי הכל, פולארד ריגל למען מדינה ידידותית — מדינה המשרתת את ארצות-הברית במקומות רבים מסביב לכדור-הארץ. ואחרי הכל, ארצות-הברית היתה חייבת, לפחות מבחינה מוסרית, להעניק בעצמה, ומרצון, לישראל כל מידע מודיעיני הנוגע לביטחונה של ישראל. למרות זאת הטיל השופט על פולארד מאסר עולם — ללא זכות לשיחרור מוקדם — עונש שהתביעה עצמה לא דרשה אותו. ולמחרת היום אמר שר-הביטחון האמריקאי, קספאר ויינברגר, שהיו צריכים להוציא את פולארד להורג. מה ההסבר לגישה מוזרה זו? האם האמריקאים השתגעו? האם מתבטאת כאן שינאה מוסרית לישראל, שלא מצאה לה עד כה מוצא אחר?

רשת שלמה חוסלה

ה שבוע, בעת ניקור חטוף בארצות-הברית, שמעתי את התשובה לשאלות אלה. השופט לא השתגע. גם לא ויינברגר. הם היו רק מרוגזים מאוד-מאוד. כפי שהודיע ויינברגר בתזכיר סודי לשופט, גרם פולארד נזק עצום למערכת המודיעינית בארצות-הברית. הרגו זה נובע מעובדה שאינה נוגעת לפוליטיקה במישרין, אלא למהות החומר שהועבר עליה ידו לישראל — ומוצאו.

וזה הסיפור: חלק מהמידע שמסר פולארד הגיע לידי המודיעין האמריקאי באמצעות רשת-ריגול אמריקאית שמפעלה בארץ מסויימת מאחורי מסך-הברזל.

לפי הוראות-הקבע של המודיעין האמריקאי (ושל כל שרות כיון בעולם) — כרגע שיש חשש של דליפה המסכנת רשת-ריגול בארץ אויב, יש לחסל את הרשת כולה מייד, ולמלט את חבריה.

מסירת החומר עליידי פולארד לידי ישראל יצרה מצב-חירום כזה. המודיעין האמריקאי לא יכול היה להיות בטוח שהחומר לא יפול בידיים לא-ינכונות, או שהטיפול בו לא יביא לגילוי הרשת, ועל כן ניתנה ההוראה לחסל את הרשת.

הרשת הזאת היתה חשובה במיוחד, וחייטולה גרם לנוקש אינדיבידואליקו לאינטרס הביטחוני האמריקאי, כדיברי ויינברגר בתזכירו. מכאן החומרה היוצאת-דופן שבה התייחסו השופט והשר ויינברגר לפרשת זו. העונש היה כהתאם לכך.

הפחד: מדגלים נוספים

ב בירת ארצות-הברית התהלך השבוע סיפור שני, חמור אף מהראשון. יתכן שגם הוא תרם לאכזריות העונש.

בצמרת הריגול הנגדי האמריקאי שורת פאניקה, אשר הדיה הגיעו לוויינברגר, וגם לשר פט.

וזה הסיפור: לא רק המרגלים שנתפסו עד כה (כגון מישפת ווקר, שריגלה למען ברית המועצות) גורמים להיסטוריה, אלא שהצמרת האמריקאית חוששת שבקירבה עלולים להימצא מרגלים נוספים.

איש כזה לא נלכד. משמע: הוא עדיין נמצא במוקד המערכות הסודיות בירת בארצות-הברית.

ורעות הריגול-הנגדי האמריקאי יוצאות מגדרן כדי לגלות איש זה. אין להן מושג מיהו. החשש שאדם כזה ממשיך למלא את תפקידו במוקד-העצבים של מדינתם משגע את האחרים, וגם ההיסטוריה של מוסרות אלה, שמקורה בחשש שאולי קיימים מרגלים נוספים בקירבם, הקשיחה את ליבם של השר והשופט.

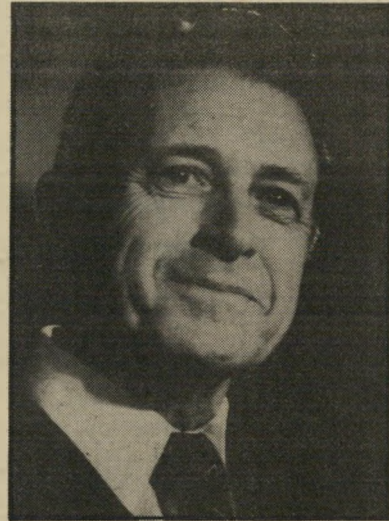
דווקא פרשת-פולארד מוכיחה את עוצמת השליטה של השדולה הישראלית (קרי: היהודית) בכלי-התיק שורת האמריקאים.

בשיחות פרטיות השמיעו כאוונטי עיתונאים בכירים רברים מרים וחריפים. איש מהם לא העז אף לרמוז על כך בעיתונות.

שליטה זו עלולה לגרום בארץ לשאננות, להרגשה שהכל מותר והכל אפשרי. והיא אשליה

רבי איתן: המכעילים ברחו

ג'ונתן פולארד: הוא נבדד

קספר ויינברגר: להוציא להורג
מסוכנת. כי מתחת לפני השטח מחלחלים רברים מסוכנים, ונשאלות שאלות נוקבות. השאלות האלה נוגעות לנושאים אשר המימסד היהודי הצליח לגנוז ארץ תם במשך דור שלם — שאלות לגבי נאמנות כפולה ונאמנות ראשונה.

חיק סודי בסופר-מארקט

ה רצצאה שנשאתי בכית-כנסת קונטרסיבי, טיבה, במהלך תפילת-השבת, הצגתי לקהילה — כמאה זוגות צעירים וקשישים — שאלה היפותטית: אתה נכנס לסופר-מארקט. כצאתך אתה נוטל

בטעות תיק לא-נכון, כשאתה פותח אותו בבית, אתה מוצא בו צרור של מיסמכים סודיים ביותר של ממשלת ארצות-הברית.

למיסמכים יש נגיעה ישירה לביטחונה של מדינת-ישראל.

למי אתה מוסר את התיק? האם אתה מחפש מבר ישראל וואמר לו להעבירו לשילטונות ישראל, או שתמסור אותו לתחנת-המישטרה הקרובה?

לא ביקשתי תשובה. די היה לי בהבעת-הפנים המהורהרת שעל פני האנשים והנשים בקהל.

אין ספק שפולארד פעל כפי ששעל מפני שהעדיף את נאמנותו לישראל על פני נאמנותו לארצות-הברית. כמה פולארדים פוטנציאליים יש בקרב יהדות ארצות-הברית? האם הם מהווים בה רוב? מיהו יהודי אמריקאי, ומיהו אמריקאי יהודי?

במשך שנים רבות לא עלתה שאלה זו. היה נדמה שהברית בין ארצות-הברית וישראל היא כלי-כך חזקה, עד כי לא תיתכן כלל סתירה בין נאמנות אחת לשניה. פרשת-פולארד שברה אש-ליה זו.

במקום האשליה בא הפחד. מתחת לסף ההכרה ארב תמיד הפחד מפני האנטי-שמיות, שמאו ומעולם תפס מקום נכבד בסבך הטראומות של יהודי ארצות-הברית. אך עכשיו זהו פחד גלוי. המיפלצת עלולה להרים את ראשה.

פרשת דרייפוס הפוכה

מ בחינה מסויימת, פרשת פולארד היא פרשת-דרייפוס הפוכה.

אלפרד דרייפוס, סרן במטכ"ל הצרפתי, הורשע שלא-בצדק בריגול לטובת גרמניה. הפרשה גרמה לגל עכור של אנטי-שמיות בצרפת. גל זה הוליד במוחו של כתב-חזון אוסטרי בפאריס, בשם תיאודור הרצל, את הרעיון הציוני.

עכשיו גרמה המדינה הציונית, עליידי גיוס פולארד, לאותה התוצאה: גל של אנטי-שמיות בטענה שהיהודים הם מרגלים, אלא שהפעם הורשע היהודי כרין.

עסק-ביש מס' 2

ב קרב הישראלים כארצות-הברית שורר רגש אחר: זעם על ממשלת-ישראל, בשל הפקרת הזוג פולארד.

בפרשת-פולארד חזרו רבות מן התכונות המכוערות שציינו לפני 34 שנים את הפרשה בהיא הידועה: העסק-ביש המפורסם, פרשת לבון.

בשתי הפרשות הצטיינו המפעילים הישראליים כחוסר-אחריות משוע. הם גייסו יהודים מקומיים, וסיכנו את הקהילה היהודית כולה. הם הפקירו את הסוכנים כרגע המכריע, וברחו על נפשם, כנטשם את פקודיהם בשדה-הקרב.

הפעם בולט יחס מחפיר זה עוד יותר. רפי איתן ואביאם סלע עושים קריירות, בשעה שפולארד ואשתו נמקים בכלא, והוא עלול לבלות שם את כל חייו.

בעוד שפולארד שתק אחרי לכידתו, כדי לחיפות למפעיליו, ואיפשר להם להסתלק, מסרו אלה לאמריקאים — לפי הוראת הממשלה — את החומר שהיה דרוש להרשעת פולארד. הם נעצו סכין בגבנו.

היכר לא עזר, כמוכן, לישראל. האמריקאים דורשים עוד ועוד, וישראל אינה יכולה לספק את המבוקש. מכלי לגרום לשערוריה גדולה עוד הרבה יותר.

ישראל לא יכלה לנטוש את נדוניאקהיר (אחרי ששניים מהם נתלו), ואין היא יכולה לנטוש את הפולארדים. המצפון הלאומי לא יאפשר זאת. העסק-ביש זיעזע את המדינה במשך שנים והפיל ממשלות. פרשת פולארד עלולה ללכת בעיקבותיו.